

Kell egy program...

– meg egy csapat, amelyik megvalósítja –

Csillag István

**„Kettős kötés” – A stabilizáció és a
reformok 18 hónapjáról**

**Pénzügyi csúcstalálkozó IV.
Kihívások – A nagy áttörés?
2006. augusztus 28.**

A gazdasági program karakterét

- céljai
- a végrehajtására szolgáló eszközök
- a javasolt gazdaságpolitikai mix
- a gazdaságpolitikai és a reformeszközök aránya
- időzítése

határozza meg.

Cél-hiány vagy hiány-cél

Választási lehetőségek 2006-2010 között

- A kiigazításnak nincs középtávú hiány-célja
- CSAK A HITELESSÉG A CÉL (tervezhető és csökkenő mértékű hiány)
- A kiigazításnak a maastrichti megengedett hiány (3%) kritérium elérése az egyedüli célja
- A kiigazítás CÉLJA a 3%-os hiány ÉS AZ ÁLLAMADÓSSÁG CSÖKKENTÉSE
- 3%-os hiány + csökkenő államadósság + fenntartható növekedés (eurocsatlakozás + reformok)

Az ISMERT (?) javaslatnak nincs határozott célja.

Eszköz-rendszerek és rendszer-eszközök I.

TILOS !

- 1. Meglepetés inflációt okozó eszközrendszer alkalmazása**
 - leértékelés
 - áruk szabad mozgását gátló eszközök
 - adminisztratív korlátozások

NEM AJÁNLOTT !

- 1. Ideiglenes adóemelések alkalmazása → mert beépül**
- 2. Egyes piaci szereplőkre kivetett különadó → mert szabályozó alkuhoz vezet**
- 3. Árfolyam verbális gyengítése**

IDEIGLENESEN ALKALMAZHATÓ !

- 1. Kiadások befagyasztása (bértömeg-stop)**
- 2. Beruházások halasztása**
- 3. Horizontálisan alkalmazott rendkívüli adó**

Eszköz-rendszerek és rendszer-eszközök II.

AJÁNLOTT !

- 1. Teljesítménykövetelmények bevezetésének növelésével összekapcsolt kiadásmérséklés**
- 2. Potyautas-problémák feltárása, semlegesítés**
- 3. Fogyasztás és piactorzító ártámogatások mérséklése, felszámolása, célzott (személyhez kötődő) támogatásra cserélése**
- 4. Széles bázisú, mentességek és kivételek nélküli, egységes terhelésű, semleges hatású adórendszer áttérés – adóreform (akár centralizáció növeléssel!)**

A reformok és a gazdaságpolitikai célkitűzések aránya

- **A kiigazításhoz elég a makrokereslet kézben tartása (kiadásmérséklés + bevételnövelés).**
- **A fenntartható (finanszírozható) növekedéshez magatartásváltásra, az intézményi-szervezeti keretek módosítására is szükség van.**
- **A konvergenciaajavaslát túlnyomó részt gazdaságpolitikai jellegű.**

Telnek a napok

- 130** napja jelent meg Mihályi Péterrel közösen írott könyvünk
- 80** napja alakult meg a Kormány
- 570** napja van a Kormánynak a 2008-as költségvetés elfogadásáig
- 936** napja van a Kormánynak a 2009-es költségvetés elfogadásáig
- 10** napja ismerjük a konvergenciaprogram ALAPanyagát

Kiinduló tézisek

1. **Békeidőben, normális körülmények között az államháztartásnak egyensúlyban kell lennie.**
2. **Nálunk 10 évenként esedékes a reform.**
3. **Az aktív nemzedéknek jövedelme $\frac{1}{2}$ -ét meg kell takarítania idős korára.**
4. **Az önkéntes megtakarítások elégtelensége vezet oda, hogy a hiányt az állam pótolja.**
5. **Ma a közteherviselés alól való kibújás lehetősége a szürke és fekete gazdaság alapja.**
6. **A nemzeti adóalapok bizonytalanok (globalizáció).**

Szellemi előzmény

Kornai János: *Indulatos RÖPIRAT a gazdasági átmenet ügyében.*, Bp. HVG Rt., 1989.

- 1. Kiegyensúlyozott költségvetés.**
- 2. Stabilizációs műtét.**
- 3. Szigorúan egyöntetű adórendszer.**

Célok: Kisebbségi adósság, több beruházás

1. Maastrichti hiány kritérium teljesítése 2008 végére.
2. Fogyasztás-felhalmozás arányának 5 százalékpontos módosítása 2010-ig (75:25 → 70:30).
3. 2013-2015-ra az államadósság arányát 40-50%-ra kell levinni (brit, dán szint).

Elemzéseink eredménye

- **Az állami szférán belüli spórolás nem elég. A közteherviselés reformja nélkül a célok nem valósíthatók meg.**
- **Az eladósodottság mai szintjét már nem lehet „simán” – azaz reformok nélkül - kinőni.**
- **A 18 hónap alatt „ledolgozott” hiány szintje sem tartható fenn radikális átalakítások és reformok nélkül.**

2006 – 2007 (18 hónap)

- 1. Azonnali intézkedések**
- 2. Törvény előkészítések 30-60 napon belül**
- 3. Középtávú reform intézkedések**

Azonnali intézkedések (I.)

1. **Közalkalmazotti és köztisztviselői létszámstop. Fejezeti tartalékok elvonása. ✓ Fejezeti szinten 2-4%-os további támogatás-csökkentés. ✓**
2. **Minisztériumok és a háttérintézmények számának csökkentése. Az ál-közalkalmazotti szerződések megszüntetése. ✓**
3. **A színlelt szerződésekre vonatkozó szabályok szigorú betartatása. ✓**
4. **Költségvetési Tanács létrehozása (először informálisan). ∅**
5. **Ál-PPP leállítása (pl. autópálya) ✓**

30-60 napon belüli tv. módosítások kezdeményezése

1. Költségvetési Tanács megalakítása. Ø
2. Indexálási mechanizmusok 18 hónapra történő felfüggesztése (kivéve nyugdíjasok és családi pótlék). Ø
3. Számviteli törvény módosítása az „elköltségelés” csökkentésére. Ø
4. Áfa- és egyéb adók módosítása ✓ a „szektor-semleges” adózás elveinek megfelelően. Ø
5. Önkormányzati létszám-csökkentés kikényszerítését szolgáló jogszabályok. Ø
6. Termőföld forgalom liberalizációja. Ø
7. A társasági formában megtestesülő vagyonok átörökítésénél az adóterheket növelni kell. Ø

2007. évi költségvetés elvei

1. Szektor-semleges adózás. Ø
2. Kiadások a bázis 96%-án. Ø
3. Lakásépítési- és fogyasztói ártámogatások a bázis 70-85%-án. Ø
4. A 2010-es euró-bevezetés feltételeinek biztosítása. Ø
5. EU-támogatásokhoz önrész biztosítása. ✓

Reformok

1. Áttérés a szektorsemleges adózásra. Ø
2. Önkormányzati reform (iparűzési adó kiváltása, komplex kistérségek kialakítása feladat-csoportonként, ingatlanadók növelése, Budapest és a kerületek viszonyának rendezése). Ø
3. Tb-befizetési reformok (100%-os felbruttósítás, egyéni számla). Ø
4. Egészségbiztosítási reform és szolgáltatói versenyképyszer. ?
5. Nyugdíjreform. ?
6. Támogatások átcsoportosítása az oktatásban (Felsőoktatásból → közoktatás felé). Ø

Szektorsemleges adózás

Nem egykulcsos szja-ról van szó!

1. A tőke- és munkajövedelmeket, valamint a fogyasztást terhelő valamennyi adó legyen egységes (vagy ehhez közelítsen) → szja, áfa, tánya. Ø
2. Kedvezmények és „bagatell adók” eltörlése. Ø
3. Minimum-jövedelem szintjéig az szja 0%-os. Ø

Tb-befizetési reform

- A felbruttósított keresetre terhelt teljes járulék (munkavállalói) ?
- Egészségbiztosítási járulék felemelése ✓
- Egységes egészségügyi bérlet (chip-kártya) havi 3-5 ezer forint Ø
- A nyugdíjasoknál az egészségügyi bérlet költségeit a nyugdíjba beépített 13. havi nyugdíj viseli Ø
- Rokkantsági nyugdíjra felemelt táppénzbiztosítás ?

Nyugdíjbiztosítás

1. A munkaerőpiac növelése és védelme.

- **Korkedvezményes nyugdíjazási rendszerek szigorítása (azonnal).** Ø
- **Korhatár-emelés 62→65** ?
- **Rokkantsági és özvegyi ellátás önálló pénzügyi konstrukciójának kialakítása (2008-ig).** ?

2. A 10-15 év múlva fenyegető nyugdíj-tragédia megelőzése (pl. mai minimálbéresek).

 Ø

Egészségügy (reformok)

1. **Több-biztosítós rendszerre való áttérés 2008. jan. 1-jétől (az IBM és az önkéntes egészségpénztárak hálózatára támaszkodva). ?**
2. **Egészségügyi szolgáltatók „vállalattá” alakítása, versenye, szerkezetváltása. ?**
3. **Gyógyszer-támogatási szabályok EU-konformitása, patika-liberalizáció (2007-től). ?**
4. **Kardiológiai és onkológiai programok a népegészségügy fókuszában (azonnal). ?**
5. **ÁNTSZ feladatainak és hatáskörének átrendezése (2007-től). ?**

Oktatásfinanszírozás átrendezése (felmenő rendszerben)

1. Egyetemi oktatásban a tandíj általánossá tétele. ✓
2. Értéktelen levelező és távoktatási formák költségvetési támogatásának megszüntetése. Ø
3. Felsőoktatási forrásokból 50-100Mrd Ft/év átcsoportosítása a közoktatásba és a szakképzésbe (a lemaradó 20% támogatására). Ø

Köszönöm a figyelmet !

CSILLAG ISTVÁN

MIHÁLYI PÉTER

Könyvünk nem az euró holnaputáni bevezetéséről, hanem gyerekeinkről szól, akiknek vagy óriási adósságot, és a gyorsuló ütemű lemaradást hagyjuk örökül, vagy azt az esélyt, hogy hamarosan úgy élhetnek, mint burgenlandi, vagy baszk kortársaik. Az adóssághegy lebontásához nem elég a spórolás, a kiadások lefaragása – reformok is kellenek. Rendbe kell tenni a központi költségvetést, a nyugdíj, az egészségügy és az oktatás finanszírozási rendszerét. Nem kell nulláról kezdeni mindent. 1989 óta mind a négy területen történtek már nagyléptékű átalakítások, melyek alapján véve jó irányba vitték a magyar gazdaságot. A kérdés az, hogy lesz-e olyan politikai helyzet, lesz-e olyan kormány, és benne lesznek-e olyan miniszterek, akik együtt és valamennyien arra szövetkeznek, hogy 18 hónap alatt megcselekszik azt, amiről lelkük mélyén maguk is tudják, hogy tenniük kell. Azután még mindig marad 30 hónapjuk, hogy a soron következő nagy választási csatára készüljenek.

Csillag István–Mihályi Péter: Kettős kötés

Csillag István–Mihályi Péter

Kettős kötés

A stabilizáció és a reformok 18 hónapja

9 789632 298092

Ára:

GLOBALIS TUDÁS ALAPÍTVÁNY